

Vo svete sme pod dohľadom miliardy kamier. Čo s tým?

- Diplomatically sa hovorí dohľadové technológie
- Čo dokáže umelá inteligencia
- Kto je majster v sledovaní občanov
- Niektorí bežia vpred a iní cúvajú

Keď sa k biometrii pridá umelá inteligencia

Náklady na výrobu sa znižujú, dátové prenosy zrýchľujú a urbanizácia preskupuje obyvateľstvo, takže do konca roku 2021 má na svet dohliadať viac ako miliarda kamier v štátnych aj súkromných systémoch. Najmenej sedemdesiatpäť zo 176 krajín vo svete zároveň aktívne využíva technológie umelej inteligencie na účely dohľadu. V praxi to znamená, že sa uplatňujú komplexné platformy smart city alebo safe city, systémy rozpoznávania tvárí pomocou kamier na verejných miestach či smart policajné systémy. A to samostatne alebo kombinovane.

Ten, kto ťahá trh a vývoj dohľadových technológií s využitím umelej inteligencie, je Čína. Čínske firmy sú dominantnými dodávateľmi v Ázii aj Afrike a až za nimi nasledujú vo svete značky s domicilom USA a ďalšie z Francúzska, Nemecka, Izraela a Japonska. Ak sa pozrieme na päťdesiat krajín, ktoré majú najvyššie výdavky na obranu alebo jednoducho povedané na armádu, tak štyridsať z nich používa aj AI dohľadové technológie.

Ak si zoberiete desiatku miest, kde je najväčší počet bezpečnostných kamier na počet obyvateľov, deväť z nich je v Číne a to jedno za jej hranicami je Londýn. Má 691-tisíc kamier a vyše 9 miliónov obyvateľov – čo znamená jedna kamera na 13 obyvateľov. Priemerný človek žijúci v Londýne je tak zaznamenaný kamerami 300-krát za deň.

V súčasnosti disponuje jedným z najprogressívnejších dohľadových systémov a sofistikovaným rozpoznávaním tvárí aj Moskva. Umelej inteligencii stačí jediná fotka a v prípade, že je dotýčny napríklad v karanténe a systém ho zachytí mimo bytu, okamžite dáva signál polícii. Tento systém plánuje aplikovať aj Hongkong a Singapur.

Čo dokáže analýza dohľadu?

Analytické nástroje v kybernetickej bezpečnosti využívajú dohľadové kamery ako jeden zo zdrojov. Cez webové rozhrania poskytujú špecializovanú videoanalýzu a kódovanie pre prenosy z dohľadových kamier a následný výstup výsledkov analýzy do dátových úložísk.

Nástroje AI robia na základe vstupov napríklad inteligentnú analýzu scén a identifikujú priamo dôležité udalosti, detegujú a čítajú poznávacie značky na vozidlách vrátane identifikácie farby a značky vozidla, identifikujú tváre a s nimi súvisiace demografické informácie ako vek, pohlavie a

etnická príslušnosť a spúšťajú rozpoznávacie a vyhľadávacie procesy. Vizuálna analýza rozoznáva výrazy tváre a zvuková analýza premení hovorenú reč na fonetický index, v ktorom je možné vyhľadávať.

Majster v sledovaní svojich občanov

Vysoko sofistikované sledovacie techniky čínskej vlády majú za cieľ kategorizáciu jej občanov na základe ich správania. Čínske ulice sú posiate kamerami, ktoré dokážu precízne snímať tváre pohybujúcich sa osôb. Údaje sú automaticky odosielané na spracovanie a vyhodnocovanie. Odhaduje sa, že počet sledovacích kamier vo verejných a v súkromných priestoroch dosiahol v roku 2020 počet 626 miliónov kusov a pravdepodobne aj viac.

Cieľom je vytvorenie systému sociálneho kreditu, ktorý hodnotí občanov za ich správanie. Následne im umožňuje napríklad čerpať finančné služby v podobe úverov a hypoték, pohybovať sa a cestovať naprieč krajinou. To, ako sa občania správajú, sa odrzkadlí vo výške ich sociálneho kreditu, ktorý im následne umožní alebo znemožní žiť podľa ich predstáv. Z rozsiahleho systému kamier ťažila Čína aj počas vypuknutia pandémie koronavírusu. Vláda prostredníctvom kamerového systému a monitorovania mobilných zariadení začala „vojnu všetkých ľudí proti koronavírusu“.

Niektorí idú opačným smerom

Predpovede, analýza a protipandemické opatrenia predpovedajú rast trhu dohľadových technológií. Niekoľko amerických miest medzičasom zakázalo technológiu rozpoznávania tváre s odvolaním sa na obavy týkajúce sa ochrany súkromia. V júni minulého roka sa Boston stal po San Franciscu druhým najväčším mestom na svete, kde radnica zakázala policajným a mestským agentúram používať technológiu rozpoznávania tváre.

Ako to (ne)rieši Komisia

Začiatkom tohto roku rozhodla [Európska komisia](#) o registrácii európskej iniciatívy občanov s názvom *Iniciatíva občianskej spoločnosti za zákaz praktík hromadného biometrického sledovania*. Síce zatiaľ neanalyzovala opodstatnenosť tejto iniciatívy, ale z právneho hľadiska je podľa nej prijateľná. Iniciatíva argumentuje tým že podľa prieskumu Agentúry pre základné práva (Fundamental Rights Agency) je 83 percent Európanov proti tomu, aby zdieľali svoje údaje o tvári s úradmi, a 94 percent je proti zdieľaniu údajov so súkromnými subjektmi.

Organizátori tejto európskej iniciatívy vyzývajú Komisiu, aby navrhla právny akt, ktorý by ukončil náhodné a neregulované využívanie biometrických údajov, ktoré by mohli slúžiť na hromadné sledovanie alebo zásah do základných práv. Komisia zatiaľ nepodnikla žiadne kroky, pozitívom však je, že sa konečne začala zaoberať myšlienkou neoprávneného zberu biometrických údajov.

Zdroje

<https://carnegieendowment.org/2019/09/17/global-expansion-of-ai-surveillance-pub-79847>

<https://abcnews.go.com/International/russia-facial-recognition-police-coronavirus-lockdown/story?id=70299736>

<https://www.usnews.com/news/cities/articles/2020-08-14/the-top-10-most-surveilled-cities-in-the-world>

<https://www.caughtoncamera.net/news/how-many-cctv-cameras-in-london/>

<https://www.orfonline.org/expert-speak/contemporising-data-protection-legislation/>

<https://www.statista.com/statistics/879198/china-number-of-installed-surveillance-cameras/>